

Er stættarmunur á Tvøroyri?

Í Dimmalætting fyrri hós-dagin 19/10 1978, hevur leiðari sambandsflokksins eina grein nevnda »ER SERLIGUR STÆTTARMUNUR Á TVØROYRI.«

Hetta skal vera fyrri at bera í bótufloka fyrri skriv-ing hansara í sama blaði, har hann sum aftursvar til navngivnan persón segði, at javnaðarflokkurin hevur altíð forfylgt vinnu-livsmönnum í Føroyum og serliga suðuri á Tvøroyri.

Tað, at arbeiðsmenn og kvinnur á Tvøroyri lögdu til brots á tí fakfelagsliga økinum, tað at arbeiðsmenn og kvinnur kravdu sømlig kor, tað kallar Pauli Ellefsen, í grein síni 23/9 1978 í Dimmalætting, fyrri forfylging.

Hvørki hann ella nakar talar um forfylging av ar-beiðarørsluni. Sjálvandi má hann draga Tvøroyri fram, tí tað var jú her, fakfelagsrørslan stakk seg upp, tann rørsla sum sið-ani byrjan hevur verið við til at leggja eitt fast stöð undir tey rættindi sum ar-beiðarastættin eigur.

Eg hetta, at menn og kvinnur tóku seg saman í felagsskap fyrri at bota um kor síni, tað verður í dag av leiðara sambands-flokksins kallað fyrri for-fylging.

Men tað eru so nógv

sum ikki kenna søguna og hana kennir hesin maður heldur ikki, tí min góði vinur, arbeiðarastættin kravdi ikki bara sømdir, tey kendu eisini skyldur sínar, bæði yvir fyrri sam-felagnum og ikki minni yvir fyrri arbeiðsgevaran-um.

Men tíverri, tað hevur vist seg tá og fram til dagin í dag, at skyldurnar framvegis eru meira á herðum arbeiðarastættar-innar.

Nú er tað tú, sum brúkar orðið forfylging, tað havi eg ongantið nevnt við einum orði, men tá tú sigur tað so rámandi, mást tú kenna tað. Í starvi tínum sum grann-skóðari sær tú uttan íva STÆTTARMUNIN.

Sum politikari hevur tú jú ironiserað um hetta álvarsmál, hvør minnst ikki máirøðu tína.

Tað gleið meg veru-liga, at tú vátar, at eg á tingi framhaldandi geri vart við stættarmunin, hann er har og ongantið fari eg at stöðga talu míni hesum viðvíkjandi, tað er jú uppgáva mín at royna at stytta um hann.

Og eg feli meg sann-førdan, at hetta er við at ganga upp sjálvt fyrri Paula Ellefsen, at fakfel-agsskampurin, kampurin fyrri sømlig kor og javn-

Sverre Midjord

rættindi ongantið verður at stöðga, og slett ikki so leingi sum eg eri talsmaður arbeiðarastættarinnar. stættarinnar.

Eg veit, hvat hesin fel-agsskapur stendur fyrri. Eg veit, hvat hann hevur at berjast imóti. Eg kenni mín uppruna. Eg veit, hvørji röt eg eri runnin av, og verði altíð, bæði í skrivning og talu, at víður-kenna, at tann politikkur, sum mín flokkur stendur fyrri, tann politikkur, sum mín flokkur hevur fært, hevur verið við til at stytta um munin í sam-felagnum.

Tann tíðin er farin, harra Pauli Ellefsen, at tað vóru pengar ella hvør tú var, sum avgjörði plas-

eringina. Tann tíðin er farin, orsakað av tí áhald-andi stríði, sum mín flokkur hevur fært. Við lóggávu er tryggjað øllum lærurættindi, tað eru nú evnini ikki pengar, hetta hevur fakfelagsrørslan sína stóru æru av, og teir sum hava valt talsmenn okkara, so tað vil altíð verða av mær mint á stættarmunin ikki bara á Tvøroyri, nei, min góði vinur í Føroyum.

Men at Tvøroyri stendur fyrri skotum bæði tá og nú, er einki at siga til, tað er jú grundað á, at her býr framburðsfólk, sum ikki

lata seg taka av fótum, tí um tú og tit høvdu lisið søguna, høvdu tit ikki skrivað sum tit gera, tí sagan slær fast, at ar-beiðarastættin, tann stætt sum eg stavi frá, ikki bara setti krav, men sanniliga kendi og tann dag í dag kenna skyldur sínar. Hvør tók um endan, tá ið á stóð, hvør, eg spyrji bara, les siglingar-søgu Páll Nolsøes.

Tað var arbeiðarastætt-in á Tvøroyri, hvørt mansbarn her hjá okkum veit tað, hvørt mansbarn í Føroyum burdi vítað tað.

Men einaferð enn, ja, mangar ferðir um neyð-ugt, arbeiðarastættin hevur kent skyldur sínar ikki bara tá, men eisini nú

og til eina og hvørja tíð, eisini valdagin, kenna tey, hvørji verja teirra áhuga-mál best.

Um tú hevði lisið sø-guna, so visti tú, at tað var henda stætt, sum tók um endan, tá ið vinnulivs-menninir ikki kundu meira, ikki tí at vinnulivs-menninir vóru ódugna-menn, nei og aftur nei, men skiftandi víðurskipti tóku teir bestu av fótum, og hetta skuldi tú vítað eitt sindur meira um enn vanlig verkafólk.

Og arbeiðarastættin hevur aftur nú tikið um endan og her uttan skatta-fyrirminur.

Tú nevnið nakrar av mínum partamonnum, J. Fr. Øregaard og Haldor Hansen, tú sigur, at teir ikki tala somu talu, ja, men tað kunna teir ikki, og hetta kundi tú havt fingið váttat, um tú hevði lurtað eftir J. Fr. Øregaard, tá hann í útvarp-inum greiddi frá javnað-arflokkinum, um tú hevði lurtað og lagt tær í geyma, hevði tú ikki skrivað soleiðis sum tú ger, tí J. Fr. Øregaard-undirstríkaði tann kamp-in, sum serliga fór fram á Tvøroyri, men tað er kanska so, at sannleikin skal gloymast.

Alt gott at siga um sambandsfólk á Tvø-

oyri, vit eru ósamd polit-iskt og á mongum økjum, men sum bygdafolk í sama báti.

Men áheitan tín, at vit av tykkum vil stytta um munin, ja tað er jú tú, sum talar um mun, tað fara tey at vara seg fyrri, og tala tín og skriv-ing sannferið tey um tað, at tú ikki veit, hvat tú í veruleikanum ger.

Tað sum frøir meg er, at tú sannar, »At ikki kann forst ein politisk samtala við Sverra Midjord, uttan hann ferð eftir ferð verjir arbeiðarastættina.« Og tú sigur, serliga ta suðuri á Tvøroyri.

Tú skal fela teg sann-førdan um, at tað fari eg framvegis at gera, tí uttan mun til hvat starv tú hevur, mást tú altíð minnast til tá röt, tú ert runnin av, og mína kenna velj-arar mínir, og at tað er við at lýsna, tí nú hevur tú váttat, at tú kennir hana við.

Eitt skal tú vita, at eg altíð fari at rögva í tí báti, sum hevur ta føroysku ar-beiðarastættina til báts-manning, og rögvast skal fram imóti at stytta um munin ímillum tey, sum tú umboðar og tey, sum eg stavi frá og altíð vil tala fyrri.

Sverre Midjord

Viðmerking til Trygva Guttesen

Í Dimmalætting 24/10 -78 skrivur Trygvi Guttesen undir yvirskriftini: »Kross við Sambandsflokkin ella Javnaðarflokkin?«

Eg fari her at gera nakar viðmerkingar til hetta.

Eg kom heim um sama mundið í 1972 eftir 14 ár í Danmark í somu ørindum sum Trygvi. Men mótvægis honum, var eg ongantið í iva um, at min krossur skuldi setast við Javnað-arflokkin.

Heimkomin merkti eg eisini tvídráttin millum samband og loysing, men eg kom skjótt til ta nið-urstöðu, at gjørligt var at byggja brúgv yvir hesa gjögv við at virka eftir galdandi lóg, heimastýris-lógini, innan hvørs karm-ar vit — sum Trygvi skrivur — hava sjálvstýri, men tibetur ikki nakra loysing.

Men tá var eingin møguleiki hjá javnaðar-flokkinum at virka á hes-um øki, tá hann var í sam-gongu við Gl. sjálvstýrin-um og sambandsflokkin-um og var javnaðarflokk-

urin — tóktist tað mær — ógvuliga bundin av sein-ast nevnda samgongu-partnara sínum, sam-bandsflokkinum. Ja, hann var næstan fjotræður á tí tjóðskaparliga økinum, tí sambandsflokkinur vildi ikki fylla út karmarnar í heimastýrislógini. Alt skuldi vera, sum tað hevði verið, eingin broyting mátti henda.

Hesi bond loysti javn-aðarflokkin av sær fyrri 4 árum síðani, tá hann fekk bæði tjóðveldisflokk-in og fólkaflokk in at taka ábyrgd og føra skilagóðan politik á nærum øllum økjum, sjálvandi við skiftandi hepn, tí mest við góðum ella frægstu-úrslitum, og á tí tjóðskap-arliga økinum, avgjørt innan rammur heimastýr-islógarinnar og uttan skilaleysar ella ov dýrar yvirtøkur.

Nú kundi ein so væntað at nýggja leiðslan í sam-bandsflokkinum og tapið á seinasta lógtingsvali hevði givið flokkinum høvi til at endurnýggja

seg — umhugs, hvat var gjørt skeivt, og síðan í 4 ára andstöðu roynt at endurskóða síni sjónarmið og vist á konstruktivan andstöðupolitik, men alt annað.

Nýggi leiðarin, Pauli Ellefsen, legði út við at siga seg hava sum fremsta politiska mál at: »knúsa javnaðarflokkin«, sum ikki var annað enn »fjant og fjas«.

Annars hevur and-stöðupolitikkur sam-bandsflokksins við Paula sum leiðara verið nokur smámál, sum via Dimma-lætting eru »gjørð upp« til dómis.

Skrokkamálið, sum ikki helt í rættinum, Smyrla-málið, sum var tómur pá-standur um rakstrarligt risahall, undirskotið hjá Postverkinum, sum ikki kom, dýrar yvirtøkur, sum ikki hava funnið stað, pástandur um oyðsl við almennum peningi, uttan at ávísar, hvar sparast skuldi og so framvegis, (eg havi við vilja her ikki nevnt skuldsetingina móti javnaðarflokkinum um avkristnan av Føroyum).

Alt bilig politisk mál, stórt uppsett, ræðuligur orðafloymur, men illa undirbyggt og uttan tann stóra týðning í samlaðu

politisku myndini. Har-umframt illgitingar og ó-sakligar og óheidsrugar skuldsetingar móti lög-manni persónliga og annars øllum landsstýrinum. Tí er kold luft millum Atla og Paula idag, og ov seint fyrri hetta valið, sýn-ist Pauli at hava ásaðnað sínar taktisku, politisku villur, men aðrir sam-bandsmenn hava vítað og sæð hetta leingi.

Eg skal ikki persónliga geva meg um, at Pauli Ellefsen, formaður Sam-bandsflokksins, hevur lagt so stórar steinar í vegin fyrri samarbeiði við javn-aðarflokkin, at bæði hann sjálvur og onnur valevni sambandsflokksins í dag í skrift og talu taka støðu frá hesum, eins og Trygvi Guttesen ger, tí eg siggi fegin sambandsflokkin í andstöðu 4 ár afturat.

Harafurimóti harnar tað meg, at Trygvi Gutte-sen, sum politisk var í iva millum javnaðarflokk-in og sambandsflokkin, tók støðu fyrri tí seinra, har eg vænti, hann fer at verða skuffaður. Eg skal tí bert vóna, at hann ein dag, helst skjótt, verður klókari og tá finnur aftur til javnaðarflokkin.

Heimamaður

Aftursvar til aftursvar

Hin 24/10 roynir Pauli Ellefsen aftur at røra í skrokkagreytinum á ein slíkan hátt, at veruleikin um niðurlag hansara í rættarsemjuni og ósannindi hans í tinginum, tá undirritaði avdúkaði, hvat hann ikki fekk við í semjuna, verða gruggað til.

Hann talar um ikki at sparka til liggjandi mann, men um tað er A. Absalonsen ella landsstýri-figgjarnevnd, sum liggja, letur hann lesaran av-gera. Hesin hevur kortini skrivað sær bak oyrað, hvør neig til kniggja og á skuldsetingar sínar móti A. Absalonsen í seg aftur.

Semjan er soljóðandi:

»Den sagsøgte erklærer, at de i Dimmalætting fremsatte udtalelser om, at bl.a. sagsøgeren ikke havde nogen reel egenkapital i forbindelse med købet af »Skrokk«, ikke skal forstås som sigtelser mod bl.a. sagsøgeren for strafbart eller ærerørigt forhold, men udelukkende som kritik af landsstyrets og finansudvalgets behandling af sagen«.

Hvat P. E. meinir við aftur nú at nevna, at eing-in reellur eginpeningur var, sigur hann einki um, heldur ikki um konsekvensin av hesum fyrri málið.

Eg meti, og eg hugsi flest øll við mær, at um eig-ararnir av skipinum uppgövu ein eginpening, sum ikki var til, so høvdu teir gjørt seg sekan í »et strafbart og ærerørigt forhold«. Møguliga metir P. E., at tilikt er í lagi, men eg hugsi ikki, at hetta samrimar við rættssupptatanina hjá Føroya fólki.

Lat meg endurtaka, at P.E. royndi at fáa við í semjuna, at hann við hesi semju ikki hevði sagt, um eginpeningurin var reellur ella ikki, men hetta bleiv noktað honum.

27/10 -78

Atli P. Dam